

Chia sẻ với báo TG&VN, nhà báo Hoàng Nguyễn Vũ cho rằng, xin đừng hiểu nhầm, đừng kỳ nhảm với chữ 'L' bằng những cách hiểu chết chài và đóng khung.

Nhà báo Hoàng Nguyễn Vũ quan niệm chữ "L" rớt đọt, vì vậy sao phôi b?

Ch "L" đã tr thành m t quy chu n ng x , m t lu t b t thành văn đ hành đ ng có ý th c, v t qua m i không gian tr thành nguyên t c tôn tr ng.

N u m t cá nhân nào mu n b nó, cá nhân đó đang t tách mình ra kh i giá tr mà loài ng i đang h ng t i.

Quan đ m c a anh v vi c b kh u hi u "Tiên h c l , h u h c v n"?

Tôi xin đ c th ng th n: Vi c gì ph i b ? Khi ta b m t cái gì đó tr thành kh u hi u thì đ m b o r ng kh u hi u đó mang đ n nh ng hành vi không tích c c.

Còn nh ng th mang đ n hành vi tích c c đ c ki m ch ng qua th i gian, tr thành c a chung, cá nhân nào mu n b cũng không b đ c, vì nó đã ăn sâu vào ý th c và hành đ ng c a con ng i r i.

Tôi hi u là ng i đ xu t b đ i u này đang hi u m t cách đ nh ki n r ng câu kh u hi u trên nó thu c v quy t c ng x c a xã h i phong ki n, c a vi c áp đ t tr t t xã h i mi n c ng trong ý th c con ng i.

Tuy nhiên, có nh ng giá tr đ o đ c, hành x nó xuyên qua th i gian, không gian và l ch s , tr thành m t th di s n vô hình, m t đ i u đ p đ đ c l u gi m t cách "bình th ng". Cái "bình th ng" giá tr l m, nó không b t th ng nh cách mà ng i ta đ nh ki n.

Nhìn sâu vào ch "L", có th ban đ u đ c hi u gói g n trong quan đ m nho giáo: Nhân, Nghĩa, L , Trí, Tín. Nh ng m y ngàn năm trôi qua, ch "L" đã v t ra kh i nh ng khuôn phép ban đ u, tr thành m t giá tr văn hoá s ng, m t khuôn phép ng x tích c c, m t quy chu n c a văn minh giao ti p, m t ph m trù đ o đ c v lòng tôn kính và s bi t n.

Ch "L" cũng v t ra kh i gi i h n c a quan ni m s ng ph ng Đông, hoà nh p chung v i văn minh ng x ph ng Tây, tr thành th giá tr mang tên tôn tr ng.

Khi đã thành m t giá tr n, m t chân lý n, đâu ph i ai đó c mu n b là b , mu n ch i là ch i? B i không m t đ i u gì có th ph nh n đ c giá tr c a nhân lo i, ho c ph nh n đ c chân lý c .

Vi c b kh u hi u này có nh h ng ra sao đ n xã h i? Li u có thúc đ y vi c xã h i c i m , sáng t o h n?

Nh tôi nói ở trên, cái gì thành giá tr , thành chân lý, đâu c mu n b là b đ c? Th hai, b n có th ch i b và cho r ng nó không là giá tr , là chân lý c a b n. Nh ng, s đồng h s cho là b n l p đ , thi n c n và phi n di n, th m chí s ng l ch.

Quý giá bi t bao khi có nh ng quy chu n xã h i tr thành th lu t b t thành văn nh ch "L", anh t ph nh n thì anh s ng có còn tôn ti tr t t , có còn ý th c s ng và hành x n a không?

L nên hi u th nào cho đúng trong ng x ? Vi c gì ch "L" cũng là gì văn hóa, gì mình th nào?

Trong l ch s , đã không ít l n chúng ta ch ng ki n c nh ch "L" b hu ho i. Nh ng màn đ u t , nh ng s ph nh n nh ng nh ng cái gì là giá tr th t, t kh c nó có đ i s ng c a nó, trong ý th c c a con ng i.

Trong văn hoá ph ng Đông nói chung và văn hoá Vi t Nam nói riêng, ch "L" thành m t b n s c. Đó là s cung kính, tôn kính, là ý th c gia đình, là văn hoá ngu n c i. Nó đã đi sâu vào đ i s ng, dày d n thêm theo th i gian. Nó giúp ta hi u chúng ta đ n t đâu và có m t đ i s ng tinh th n th nào.

N u thi u nó, chúng ta s thành cái gì? Không thành cái gì c . Tây ch ng ra Tây, ta ch ng ra ta, ch ng ra làm sao c .

Sở dĩ kính trên nhòm ng d i l u có h n ch , c n tr s ph n b n và t duy sáng t o c a ng i h c hay không?

Không, m t ông giáo s , m t bà t n sĩ r t gi i giang ngoài đ i, thành đ t ngoài xã h i nh ng v trong gia đình v n là m t ng i con, m t ng i em, m t thành t trong gia ph gia đình, h hàng.

Cái gì ra cái đ y, s tôn tr ng luôn hi n đ n trong t t c m i m t c a đ i s ng nên ch ng có gì c n tr s ph n b n hay sáng t o c . B n có quy n phát bi u ý ki n c a mình nh ng hãy nh r ng, ph i tôn tr ng ng i khác b ng các quy t c ng x , văn hoá ph n b n. Đó chính là “L”.

Anh nh n đ nh th nào v t m quan tr ng c a ch “L” trong giáo đ c cũng nh cu c s ng nói chung?

Câu kh u hi u t tr c c ng tr ng cũng nh c nh ng đ a tr t nh h i hi u cách s ng “kính trên nhòm ng d i”, tôn tr ng phép t c, gi l th y trò. Ch gi nói v i h c sinh nên b đ i u này đ i, v y tr ng h c ch đ n thu n tr thành n i đ y ki n th c ch có còn n i đ y ta làm ng i n a không?

Bên c nh đó, b n c t ng t ng đ i, ch “t do” và “vô k lu t” khá gi ng nhau trong m t s hành đ ng, nh ng khác nhau hoàn toàn v cách tác đ ng c a nó đ n đ i s ng c a b n và v i xã h i.

Khi có “L” trong hành đ ng, b n ph n b n, b n ch n cách s ng, s thành “t do”. Nh ng n u không có ch “L”, s ph n b n c a b n thành c i v h n hào, cách s ng c a b n tr thành vô k lu t. Nó tại h i vô cùng.

Ti n đây tôi cũng k m t chút, là tôi v a xin phép t tiên, cha m đ tu s a i căn nhà cũ c a cha m tôi thành m t căn nhà theo i c truy n. Bàn th t tiên đ t t gi a, có hoành phi câu đ i, có không gian sinh ho t chung. T đó, mình nh c nh con cháu i cái “n p nhà Vi t”, đ cùng gi g n. Trong n p nhà y, chính là cái “L”.

Đáng tiếc là cuộc sống bây giờ nhiều phép tắc b "b gãy", người mới giàu cũng nhiều lên, học cái hay đâu chớ học thầy, thầy không ít học đòi. Không ít người phải nhún nhún giá trị cũ vì cho là lỗi thời nhưng học thầy s đ chớ học mình mình tận tâm. Cuộc sống, cái đẹp không gì đẹp, cái hay không học đẹp, không ít người trở thành những sản phẩm lỗi, không có điểm tựa của những giá trị sâu thẳm, chỉ vì vì giá "mùi vị" của đẹp tươi.

Vậy thì, hãy biết học "L" đi. Đó là điểm tựa giá của mọi phẩm chất đẹp sống đẹp!

Xin cảm ơn anh!

Nhà báo Hoàng Nguyên Vũ, sinh năm 1980, từng là phóng viên báo Quân đội nhân dân, Công an Nhân dân, Phụ nữ TP. Hồ Chí Minh, báo Điện tử Trí thức trẻ (quản lý phía Nam, chuyên trang Soha). Được biết đến là một cây viết ký sự nhân vật xuất sắc và nhiều ghi chép báo chí và là một trong những cây viết văn xuôi s s o hiện nay. Hiện nay anh phụ trách mảng truyền thông đội ngũ của Khôi và quynh cáo, Công ty cổ phần VC Corp.

Các tác phẩm cá nhân được xuất bản: Có tuổi hai mươi thành sống n c - ký sự hậu chiến 2005, Khúc bi tráng một thời (Ký sự hậu chiến, 2006), Hành trình số phận (Phóng sự thân phận, 2007), Nghĩ bình yên và không bình yên (Chân dung nhân vật, 2007), Thân phận và hào quang (Phong văn nghệ sĩ, 2015), Danh hào và tôi (Chân dung hậu ho, tập xuất bản).

Theo Theo gi và Việt Nam.